NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2524 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ TƯ 16 DECEMBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°4473

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Báo Trung-Bắc Tân-Văn và báo Nhật-Tân	Người đem báo	Gửi xe điện	Báo Trung-Bắc Tân-Văn và báo Đông-Pháp	Báo Trung-Bắc Tân-Văn và báo Đông-Pháp	Mandat-poste
Một năm. .	6$00	6$90	6$30	$30	$30	6$60	12$00
Các làng và							
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng . .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00	
Ba tháng . . .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00	
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : B. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion . . . 0$ 30 le cm
Par contrat annuel •
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$ 18 le c/m
Réclame dans la 4e page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một điều bạn nam nữ thiếu-niên ta nên biết

Nước ta xưa kia nguyên theo cái thể-thống gia-tộc, cha mẹ là một vị gia quản rất tôn-nghiêm, việc gì cũng phải do quyền định đoạt, dựng vợ gả chồng cho con cái, là một việc quan hệ đến cuộc sướng khổ trăm năm của người ta, lại lắt phải nhờ sự lịch duyệt của cha mẹ, thì sự kén chọn mới được tinh-tường, khỏi sinh sự phiền lụy về sau cho con cái. Và lại xưa kia theo cái thói quen ở phương Đông, việc nam nữ phòng nhàn rất là nghiêm, việc cười xin gả bán, bọn tuổi trẻ thường hay lấy lìm ngượng trộm mà không dám tự mình bàn nói đến. Giản hoặc cũng có người muốn chiều con mà mồm hỏi xem, thì con gái để nẫu câu giả lời : « cha mẹ thuận thì con xin thuận » ; con gái đã nẫu câu giả lời : « cha mẹ đặt đâu con xin ngồi đấy ». Ấy việc dựng vợ gả chồng của ta xưa kia, toàn là quyền ở cha mẹ, mà con cái không dự đến chút nào. Cha mẹ đã sẵn lòng thương yêu con, muốn cho con hay con khá, lại nhờ có sự lịch-duyệt nhiều, trừ ra một số người rất ít, hoặc vì ham quyền thế, hoặc vì ham tiền của, mà cử động mới thiên đi thì không kể, còn thì sự kén chọn của cha mẹ vẫn không mấy khi đến nỗi sai nhầm ; đó cũng là cái tục rất hay của ta xưa kia vậy.

Đến bây giờ đường giao-thông đã tiện, sự kiến-văn đã rộng, phong tục của Thái-tây đã truyền bá sang tới Á-đông, mà lề-lối lưu truyền của một nước cũ mấy nghìn năm cũng đã nhiều điều biến đổi, việc hôn-thú ở ta bây giờ, bạn tuổi trẻ ta cũng có hội được cái quyền lựa chọn, không phải toàn ở quyền cha mẹ như xưa nữa, thế là cuộc sướng khổ trăm năm của mình, mình đã có chút quyền gây dựng lấy, nếu mà đó xét không tinh, lựa chọn không kỹ, thì mình làm mình chịu, không còn oán trách ai được đành phải ăn năn xuốt đời.

Lúa tươi thì hạt chắc, cây tốt thì quả ngon, nói giống thật không khi nào sai được, vợ chồng phối hợp cốt mong sinh con để cái, để nối giõi tông đường về sau, vì không xét bỏi cho kỹ càng, cứ cầu thị gặp sao hay vậy, thì còn mong gì con hiền cháu giỏi, làm rạng rỡ cửa nhà về sau. Tục ngữ ta có câu : « Lấy vợ kén tông, lấy chồng kén giống », đó thật là lời nói của một người lịch-duyệt mà người kén vợ kén chồng đều nên lưu ý đến vậy.

Còn về phần con gái kén vợ, thì chỉ tính tự nhiên của loài người, thường hay hám thích nhan sắc và tiền của, mà tài đức và nết na thì lại thường quên lãng, có nghĩ đâu rằng vợ chồng kết tóc se tơ, cốt là tính cuộc vuông tròn, mà gây dựng ra một gia-đình, gia-đạo được hưng-long, mô-đình được hòa mục, đến trồng cậy vào người đàn bà, người ta đã gọi người vợ cả ở trong nhà là một vị nội tướng, là một vị chủ-quỹ, cái gánh vác có phải là nhẹ đâu. Vợ chồng đã không phải là chuyện ăn rồi ở thì, chỉ mua vui trong một lúc, nếu chỉ vì người đẹp, hay là hám của nhiều, mà cái đức tính cốt thiết lại không hỏi đến, ngỡ không may gặp phải người vụng dại không biết cách tri-gia, hay là người lăng loàn không biết giữ phụ-đạo, hoặc là cậy nhan sắc mà bắt nạt chồng, hoặc là cậy tiền của mà khinh nhà chồng; ở xã-hội ta xưa nay đã có bao nhiêu nhà vì thế mà đến nỗi tan cửa nát nhà, kể nam người bỏ, đạo xướng tùy không được trọn, tình cốt nhục không được toàn, gương thấy-liếp đã sờ-sờ ra trước mắt. Tục ngữ ta: gái đảm bằng tám kho tiền, lại có câu: cái nết đánh chết cái đẹp, bạn tuổi trẻ ta trong khi trọng phối, tưởng nên suy nghĩ lấy hai câu ấy.

Về phần con gái kén chồng, tưởng nên nghĩ rằng phận gái cốt nhờ chồng, cuộc giai lão trăm năm không phải là nhỏ, điều cốt thiết mà ta nên lưu ý trước, là cốt được người ăn ở đứng đắn, tính khí ôn hòa; ở đời thiếu gì người có tính thông-minh, có tài linh lợi, học-hành xuất sắc, sự vinh-hiển đã rỡ trắc ở trong tay. Ngày xưa thì ông cử ông nghè, bây giờ thì ông tham ông đốc, giàu sang trước mắt, ai lại chẳng ham, nhưng phải biết rằng phòng đã giàu khinh bạc, là cái bệnh thường của con gái, nếu không may mà gặp phải người như thế, thì tài gì cho khỏi nguồn ân bể ái khi đầy khi vơi, trống ngược kèn xuôi gia đình lục mục, cái hình diện bần ngoài là ông cả bà lớn, cái sa phi hàng ngày sẵn tiền trăm bạc chục, có bù lại được cái nỗi tủi phận giận duyên, đau ngắm khóc ngẫm hay không?

Nói tóm lại, việc vợ chồng rất là quan-trọng trước là mong vừa ưa tối đời, gia môn được hưng vượng, sau là mong sinh năm để bảy, con cháu được lâu dài, và lại một đu đen hai nợ, buộc vào để mà gỡ ra có phải dễ đâu, người xưa đã từng nói: « lấy phải chồng hư vợ dại, chẳng khác gì giọt mọ trong xương, không thể nào bỏ đi được », đáng ghê và đáng lo thay! Bạn thiếu-niên ta người còn non đọ còn nhẹ, sự lịch duyệt chưa được là bao, phải nên lấy bụng tinh mà suy, đáng mắt tinh mà xét, đừng có vì sơ xuất một tí mà hại mất mối hạng phúc trăm năm. Kỳ giả xin thuật câu ra rao cổ của ta để tặng bạn thiếu-niên ta: giai không tìm vợ, gái ngoan tìm chồng.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 12 Décembre 1925

Việc nước Pháp

M. Loucheur có nói tại ban tài chánh của thượng nghị viện rằng ông định tổ chức lại các sở thuế chánh ngạch.

M. Chautemps cũng nói tại ban coi về thể-lệ bầu-cử rằng chánh-phủ sẽ xin nghị-viện ưng thuận cái thể lệ bầu cử hàng hạt, và xin nay mai bàn ngay đến cái vấn-đề ấy.

Phụ-ban tổ-thuế về chánh đoàn xã hội bàn về việc sửa đổi lại bản dự án Blum. Cứ theo như thể lệ mới, sẽ có lợi tức gì đến phải khai cả, các bộ thuế phải công bố cho mọi người biết, các của đi sản phải trích một khoản để sung-công.

Việc ở Syrie

M. de Jouvenel đã tới Alep ngay thứ năm. Ông ở Tripoli, Homs, và Hama đến. Các thành-phố đều kéo cờ Pháp.

Ông có nói ông đi đến đâu cũng nhận được lời nhân-dân tỏ lòng kính mến nước Pháp. Ở Liban hiện nay yên, vì sau những trận chiến thắng ở Hasbaya, và Rachaya, địch-quân chạy trốn đi nơi khác. Ở khắp mọi nơi đều yên ổn, chỉ trừ ra ở miền thành Damas, và miền Djebel-Druse là một số nhỏ nhân-dân vẫn còn kháng-cự, nhưng kỳ thực họ không cự với đất Syrie, chứ không kháng cự với nước Pháp.

Việc nước Nhật-bản

Hội-đồng các quan thượng-thư đã cử M. Hioki, vào chức đại-biểu Nhật-bản tại hội-đồng xét việc lĩnh sự tài phán quyền ở Trung-hoa.

Các quan binh có nói rằng quân Trung-hoa vỡ lở có cướp phá ở Mân-châu, thì 5 000 người không đủ sức mà đẹp được. Các quan xin nên dự phòng mọi việc.

Việc nước Mexique

Một bản luật mới định người ngoại quốc có nhà đất ở Mexique trong một hạn ba năm phải nhập tịch dân nước ấy, không có thì phải bán nhà đất đi.

Việc nước Ý

Hội-đồng dự bị cuộc hội-nghị quốc-tế về việc di dân đã làm xong công-việc. Hội-đồng định rằng đến mùa xuân 1926 này, hội đồng sẽ họp bàn một kỳ nữa ở Rome rồi sẽ đặt cuộc hội-nghị ở Havare.

(*Indopacifi*)

Nước Anh với nước Ai-nhĩ-lan

Nghị-viện Ái-nhĩ-lan đã bỏ lệ về đối với 20 vệ sung chuẩn bản giao-ước mới về đường giang-giới Ái-nhĩ-lan.

Việc thánh-trị nước Đức

M. Luther chủ-trương việc điều-đình để lập tòa nội-các có nói về các vấn-đề kinh-tế và tài chánh, công việc điều đình rất là khó khăn.

Cái vấn đề Mossoul

M. Briand đã tiếp Fethy bey, đại-sứ nước Thổ. Báo *Petit Parisien* nói M. Briand sẽ khuyên nước Thổ dàng một cái thời-độ phải chăng. Sự ấy cũng M. Albert Serraut đại sứ ở Angora cũng đã có khuyên chánh-phủ Thổ về việc ấy.

Hội-đồng quản-trị hội Vạn-quốc đã tiếp được bản tờ-trình của ban xét việc Mossoul. Bữa ngày thứ ba này hội-đồng sẽ quyết định.

Việc ở Maroc

Báo *Matin* có nói đại úy Cunning có đệ giấy má của Abd-el-Krim cử đến giảng hòa với nước Pháp và nước Tây-ban-nha.

(*Havas*)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tên tôi là T. giác-lộp ở trường. . . . xin quí báo làm ơn chỉ giúp cho tôi một việc sau này:

Tôi lúc bé tên là T. mà đổ bằng Sơ-học Pháp-Việt cũng tên là T. Bây giờ đi làm giáo-tập cũng tên ấy, nhưng tôi không muốn mang cái tên ấy, vì làng tôi cũng có người tên là T. Tôi là người trong giáo giới mà muốn đổi tên thì độ ơn lắm đâu? có phải sơ văn-bằng gì không? có phải bảo lý trưởng làng khai không? hay là cứ tự mình làm giấy gửi đi là đủ. Xin quý báo chỉ giáo cho tôi được đội ơn vạn bội.

LỜI ĐÁP. — Phải làm đơn có chữ lý-trưởng nhận thực rồi đệ nộp quan công-sứ tỉnh mình ở, quan công-sứ sẽ gửi lên quan Thống-sứ làm nghị-định cho đổi tên.

* * *

LỜI HỎI. — Mới rồi tôi xem nghị-định về việc thi bằng Sơ-đẳng yếu-lược có nói « cấm học-trò không được sang thi tỉnh khác tỉnh mình đỗ thì hay là cấm học-trò không được sang thi tỉnh khác cái khu-vực mà mình học ». Như những học-trò ở tỉnh khác đến học ở tỉnh này, thì có thể thi ngay ở tỉnh mà mình đến học được không? hay cứ phải về tỉnh mình mà thi mới được?

LỜI ĐÁP. — Bất cứ là quê ở đâu, hễ học ở trong địa-hạt nào thì phải thi tại địa-hạt ấy. Chứ không phải là cứ phải về tỉnh mình mà thi.

Ph. b-L.

Hội-chợ Hanoi

NĂM THỨ VII

IX

Các bà con ta ai đã đi xem cuộc hội-chợ vừa rồi cũng phải chú ý đến những gian hàng của hai tỉnh Yên-bái và Hòa-bình là hai tỉnh-lỵ-viễn ở trong xứ ta mà tự-nhiên yên trí là những nơi về đường công-thương chưa được mở mang, vậy mà năm nay cũng có hàng bày và cũng có đặc sắc cả, tự-tế là một điều đáng lạ mà đáng mừng.

Tỉnh Yên-bái thổ sản thì có thuốc lào, mây, song, gỗ, chè, quế sáp ong, nhưng chỉ trông thấy mấy cái bồ cái kèn, cũng là đủ sức vật trên rừng. Trong cả một gian bên cạnh chỉ bày nguyên một tủ rượu đồ lỏm đỏm trắng, và có cả những bộ quần áo may sẵn rồi Giáp bên cạnh tỉnh Yên-bái là tỉnh Hòa-bình, năm nay mới dự Hội-chợ Hanoi lần này là lần thứ nhất, mà tự-nhiên hàng bày xem ra cũng khá quan. Người ở đây thì cung nỏ, có một thứ hàng mới là các mẫu túi cầm tay đan bằng giai. Còn như thổ sản thì cánh kiến cũng là có tạo ra rồi, đồ đan bằng mây để trông lắm. Lại có thứ gối của đàn bà Thổ làm, bọc bằng vải mỏi, có hạng bán tự vài ba đồng lên tới mấy chục bạc. Những hội làm dấu, tại còn như một nhĩ, nấm hương, bông, cũng là các thứ gạo nếp gạo tẻ.

Hôm quan Toàn-quyền đến thăm nội-chợ, khi tới gian hàng của tỉnh ấy thì có mười hai người con gái Mường ở châu Lương-sơn ra trước cửa đình cũng để chào mừng.

Nói tóm lại thì tỉnh Hòa-bình xem có sơ phát đạt được, và mong rằng đến kỳ Hội-chợ sang năm ta lại có dịp được xem nhiều kỹ-nghệ mới và khéo hơn.

L. v. P.

Bản-quán tiếp được bài sau này:

Trong quí báo số 2618, ra ngày thứ tư 9 décembre, trang đầu, bài ký-sự Hội-chợ Hà-nội, năm thứ VII, về khu Trung-kỳ, ông L. V. P. có dạy tôi rằng: « Ta xem ra ở đây cách sắp đặt đã có ngăn nắp và người bán hàng không làm ra về quan sách như năm trước, vân vân... » Tôi là một người làm công với Nhà-nước, mấy năm trước việc xếp đặt và bán hàng hóa cho xứ Trung-kỳ ở Hội chợ Hà-nội, năm nào cũng có tôi, chỉ trừ năm nay là không, vậy tôi xin phép cả-quan-chính mấy lời, nhờ quí báo đăng vào tờ báo, sẵng thể Hội chợ cho, kẻo cứ như ông L. V. P. thời người thức-giả tưởng là bọn Trung-kỳ chúng tôi đã đến đâu cũng làm ra quan dạng cả.

Các ngài cũng biết cho rằng mấy khu Trung, Nam-kỳ và Cao-mên Lào họ ở Hội chợ là về phần Nhà-nước quản lý lấy; tuy Hội chợ đã trở nên một trường giao dịch, nhưng bản ý của các xứ đem đồ đến bày đấy là cốt bày mẫu hàng chớ không cốt việc bán cho được nhiều tiền. Chính ông Tây Đại-lý cũng là quan chớ không phải một nhà thương-mại.

Trong các thứ hàng của các tỉnh gửi đến, vì một lẽ dân chưa hiểu mục-đích Hội-chợ, cho nên lắm cái nhãng tôi vẫn biết là giá đắt, nhưng không làm sao được, vì hàng hóa không phải của của chúng tôi. Lẽ gì người Nam ta cũng khó tính thật, mà nhất là các bà, các cô, mất đồng tiền đi mua thường hay có-kè, trả lại trả tới, bớt một thêm hai, hướng chi thấy ở cái khu Bắc-kỳ thời ta đã giá cả một đường mà lại bán giá một đường, như mười đồng thường chỉ bán năm sáu, vì vậy nên họ càng nghi cho chúng tôi lắm. Lúc đến chợ mua nhiều vật không đáng là mấy mà thường ra đáng quá khinh bỉ đến chúng tôi, đã mua rồi còn muốn đổi lại, nhiều lúc chúng tôi bận việc, làm giấy mà không kịp cho mọi người mà người mua cứ kéo tay, số mà cả cho khỏi được. Chúng tôi bất đắc dĩ phải giải rõ cho người mua biết (thường là các ông rất chừng-chạc chớ không phải bà) là chúng tôi làm việc quan, đứng làm trung-gian cho những nhà có đồ hàng, chúng tôi phải bán theo giá quan, nghĩa là giá đề nhất định đó rồi, hàng không phải của chúng tôi, chúng tôi không tăng giảm được. Như cách các chủ nói : « Bên giá về nhị, xuất món bất hoàn », ở đây có phải thế thôi. Tuy vậy cũng có lúc cũng vì đôi chút, chúng tôi vẫn lấy tình riêng mà hết sức chiếu cho mọi người.

Ấy sự thể có thế thôi, mà thật đến khi nào quá bất đắc dĩ, quá phiền hà, chúng tôi mới phải trần tình như thế, chớ chúng tôi là quan thật mà thường có dám khoe quan như kẻ khác chưa quan mà đã...đâu.

Năm nay ông L. V. P. khen không có quan cách như năm trước, có lẽ vì ở đây năm nay, ngoài các quan ra, lại có đông đến vài cô con gái bán hộ hàng, tiếng oanh thỏ thẻ của các cô chẳng lúc nào cũng được vui tai cho người đến mua đến xem hơn chúng tôi thật.

Ông L. V. P. không lượng tình cho mà đã vội dạy khi quá lời, có phạm đến nhân phẩm của chúng tôi, nên với ân cớ mấy lời cải chính, nhờ quí báo công-bố cho.

L. Q. L.

Cứ như lời ông L. Q. L. nói trên đó thì ra ông thấy tôi khen cách sắp-đặt ở khu Trung-kỳ năm nay mà ông không bằng lòng, ông kể công bằng lòng là tại năm nay không có ông. Những lời tôi bình phẩm đó, tôi xin nhắc lại là thích hợp với ý-kiến công chúng, mà chẳng qua tôi cũng chỉ thuật lại cái ý tưởng của công chúng. Không ngờ rằng lại thành ra chỉ trích ông - vì tôi chưa được cái đại hân hạnh quen biết ông bao giờ — mà lại sinh mất lòng ông. Xin ông biết rằng người tự thuật chỉ nghĩ đến công chúng mà quên hẳn cá nhân đi thì mỗi là một người không thiên tị.

L. v. P.

Bài diễn-thuyết của ông Phan-châu-Trinh

(Diễn tại nhà hội « Việt-Nam » trong Saigon đêm 19 tháng 11 năm 1925)

Đạo-đức và luân lý Đông Tây

Thưa anh em đồng bào,

Thầy tôi là người tuổi tác, ở lâu năm bên Pháp mới về, anh em đồng-bào có lòng quá yêu, nhường cho tôi bước đầu lên diễn đàn nhà hội « Việt-Nam » ta đây, để tỏ ý-kiến và hi-vọng của tôi đối với xã-hội Việt-Nam ta từ lấy đến giờ, thì tôi rất lấy làm cảm tự vô cùng.

Không nói trong anh em đồng-bào cũng đã biết tôi vì quyền-lợi dân-tộc Việt-Nam mà phải lăn lóc đến mười tám năm nay, trong khoảng mười tám năm đó (hơn 14 năm ở Pháp) thường mong mỏi được gặp mặt anh em đồng-bào nơi sở-nguyện đặng tỏ thật ý-kiến và những sự đã được nghe thấy trong khi trói nỗi nơi đất khách quê người. Khi ng ngờ giờ mộng được thỏa-thích, trở về nơi miếng đất chôn rau cắt rốn, giáp mặt anh em đồng đã thế này. Tôi vui mừng quá.

Thưa anh em đồng-bào, nay tôi đã được gặp mặt anh em đông đủ ở đây, tôi xin anh em cho phép tôi giải bày đôi chút ý-kiến về « đạo-đức luân-lý Đông Tây » và mong rằng anh em để ý hiểu cho.

Đáng lẽ theo thời nay không thiếu chi vấn-đề rất quan-trọng làm rung động cả các dân-tộc trên hoàn-cầu, tôi cớ sự nói chuyện cùng anh em được, thế mà tôi lại không lựa đến mấy vấn-đề mới mẻ gì, chỉ chọn lấy cái vấn-đề « đạo-đức và luân-lý » rất tầm thường mà rất cũ kỹ thế này!

Tôi chọn lấy cái vấn-đề này, là vì tôi tưởng rằng từ xưa đến nay bất cứ dân-tộc nào, bất luận là quốc-gia nào dầu vàng, dầu trắng, dầu yếu, dầu mạnh, đã đứng cạnh-tranh hơn thua với các dân-tộc trên thế-giới thì những thuần nhờ cái sức mạnh mà thôi, mà phải nhờ có đạo đức làm gốc rễ; nhất là dân tộc nào đã bị tê nhào xuống, nay muốn đứng lên khỏi người để lần trên thì lại cần phải có một cái nền đạo đức vững chặt hơn các dân-tộc hiện đương gần mạnh hơn mình.

Cái chuyện đạo-đức tôi sẽ giải ra sau này không cao xa gì mà cũng không như câu chuyện đạo-đức các ông thuộc về phái thủ-cựu thường đã nói. Đạo-đức đây chỉ rằng : « Phàm đã là dân-tộc sinh toàn trên hoàn-vũ, đã có một cái lịch-sử chính đáng, thì phải gìn giữ những sự vẻ vang trong lịch-sử của dân-tộc mình » nghĩa là gìn-giữ lấy những đức hay tính tốt mấy trăm ngàn năm ông cha đã lại khiến cho nước nào, dân-tộc nào đối với mình cũng đem lòng kính trọng. Nói tóm lại là cái tính chất của dân-tộc đã trải lâu năm kết tinh lại như hòn chiêm mài không mòn, như sắt nguội đá không hề thì mới gọi là đạo đức được.

Thưa anh em đồng-bào, tôi lần nay lưu-lạc, bấy giờ trở về mới liếc mắt trông qua cái hiện trạng của nước nhà ta, tôi rất lấy làm buồn lắm. Than ôi! cái đạo đức cũ đã mất từ bao giờ không ai trái cây kể, mà đạo-đức mới cũng chưa thành hình gì cả. Thử xem cái ông cựu học thì bo bo nói rằng phải buộc bọn thiếu niên tân-tiến theo đạo đức cũ. Nhưng nhân thay! các ông ấy chỉ nói thế thôi, xét ra thì chẳng những lễ, nghĩa, liêm, sỉ các ông đã bỏ mất không biết gì đến rồi, mà đạo đức luân-lý cũ của ông cha ngày xưa để lại cũng theo dòng nước mà chảy xuôi. Đó là nói các ông không biết giữ gìn đó thôi, chứ như đem ngay cái luân-lý đạo-đức cũ ấy mấy nghìn năm trước mà so sánh với cái luân-lý đạo-đức của thế-giới ngày nay thì cũng đã trái ngược lắm rồi. Còn các bạn thiếu-niên thấy các ông già là khư khư tuổi tại cũng giàu thêm cái tính kiêu căng; học được chút ít đã vội tưởng mình hơn các cụ già rồi, không giữ gìn tính nết thành ra cách ăn ở Tây không ra Tây, mà Nam cũng chẳng ra Nam. Đến nay không phải chỉ tôi nói đâu mà thôi chính người Pháp họ thường-dân lâu ngày viết sách chê điều đó nhiều.

Anh em ta đây tất cũng đã thấy người ta thường nhóm năm nhóm bảy nói với nhau rằng cái tính cần đó ta xem cách ta ăn ở có đáng cho người kính trọng không? Sự đó không thiếu gì là gương cũ ta có thể kể ra được. Đã mấy mươi năm nay, nhờ cái phong-trào cần-thế-giới xô đẩy mà trong nước ta cũng có đăng thành-cụ, đăng duy-tân, đăng hòa-bình, đăng hi-sinh, làm ồn ào cả lên, mà rất cục lại chẳng thành hiệu quả gì. Đến khi đó bị ra thì thấy toàn những lầu trần mặt ngựa cả, chỉ hêu xấu cho cái danh-giá của dân-tộc mình, khiến cho người ta trông vào thấy vậy càng khinh rẻ thêm, càng vấy đạp thêm.

Ông Không nói rằng : « tài giả bồi chi, khuynh giả phúc chi » nghĩa là mình tốt thì trời đất giúp thêm cho, mà mình đã nghiêng đổ thì trời đất lại xô đạp thêm. Ông Mạnh cũng nói rằng : « nhân tất tự vũ nhi hậu nhân

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

vả chỉ nghĩa là mình có tự khinh mình thì người ta mới khinh mình. Vậy thì không trách mình thì còn trách ai? Bữa nay tôi chọn cái vấn-đề này mà nói chuyện cùng anh em đồng-bào đây chính là vì cái ý đó.

Xưa nay ta học, chỉ đọc ngoài miệng mà thôi, ít khi chịu tách bạch cho phân-minh từng nghĩa, nên nhiều khi hiểu lầm. Như cái chữ đạo-đức và luân-lý ta thường cho là một nghĩa, chớ không biết rằng đạo-đức là đạo-đức, luân-lý là luân-lý. Đạo-đức gồm cả luân-lý mà luân-lý chỉ là một phần trong đạo-đức mà thôi. Đã gọi là người thì phải có nhân, nghĩa, lễ, trí, tín, cần, kiệm. Nhân là có lòng thương người, nghĩa là làm việc phải; lễ là ăn ở cho có lễ-độ; trí để làm việc cho đáng; tín là nói với ai cũng giữ lời cho người ta tin mình, mới làm được việc; cần là làm việc phải siêng năng; kiệm là ăn ở dành giụm trong lúc no để phòng lúc đói, lúc có để phòng lúc không, v. v. Người có đạo-đức tức là người đã ở trọn đạo làm người vậy. Đạo-đức đã như thế thì không cứ mới có cũ, có đông có tây nào nữa, nghĩa là nhất thiết đời nào, người nào cũng phải giữ đạo-đức ấy mới là người trọn vẹn. Dẫu các nhà bác-học xướng ra học-thuyết nào khác nữa, dẫu các chính-thể khác nhau, hoặc quân-chủ, dân chủ hoặc cộng-sản nữa, cũng không tài nào vượt qua khỏi chân lý của đạo đức, nghĩa là « đạo-đức thì không bao giờ thay đổi được. »

Luân-lý thì không thế; luân lý có thể thay đổi được liền. Luân-lý tùy mỗi thời mà khác, tùy mỗi nơi mà khác; thí-dụ như nước ta về đời nhà Đinh lập được năm bà hoàng hậu mà đến các đời sau như Lê, Lý, Trần, Lê, Tây sơn, Nguyễn thì chỉ lập có một hoàng hậu mà thôi; như đời nhà Trần thì người trong họ được lấy nhau mà từ ấy đời sau lại cấm. Đời nhà Trần khi nào trong nước có giặc thì vua triệu những bậc phụ lão trong nước vào điện để bàn bạc, mà đến đời sau chỉ là một lũ vua tôi làm chuyện chở với nhau thôi.

Lại thí-dụ như xứ này hễ cha mẹ chết đem ăn thịt hoặc đốt đi, mới gọi là hiếu, mà xứ kia phải làm ma to có kèn trống linh đình, mới là phải đạo làm con. Xem những chứng cớ đó thì đủ biết rằng luân lý có phải là một thứ thiên-niên bất-dịch đâu mà kỳ thật có thể tùy thời mà thay đổi vậy. Người ta có thể thay đổi được luân-lý mà không thể thay đổi được đạo-đức. Ấy luân-lý và đạo-đức khác nhau là thế, nói cho rõ hơn thì luân-lý như cái áo, tùy người lớn nhỏ mà thay đổi, nhưng cũng không mất hình cái áo đi, chỉ như đạo-đức thì như cơm, như nước, như đồ bổ dưỡng, cần cho mọi người, dẫu muốn thay đổi cũng không thay đổi được, thay đổi thì là đạo-đức giả.

Tôi giải rõ nghĩa hai chữ luân-lý và đạo-đức khác xa như thế là cốt ý sẽ bàn về sự thay đổi luân-lý của nước ta và để phòng khi anh em đồng bào ta nghe đến câu « thay đổi luân-lý » khỏi lấy làm dật mình. Trước khi tôi chưa giải rõ nghĩa hai chữ luân-lý, đạo-đức, mà nếu tôi nói rằng: « ngày nay ta phải bỏ quân chủ lập dân chủ mới hợp thời » chắc cũng có lắm ông hiểu lầm hai chữ luân-lý là đạo-đức đều ó lên mà la rằng: « bỏ quân chủ thì nền đạo-đức cũ của nhà Nam ta cũng đổ nát theo còn gì! » Nhưng bây giờ thì chắc rằng anh em cũng không đến nỗi hiểu lầm như thế nữa.

Vậy tôi xin bàn hai chữ luân-lý đông tây.

Luân-lý Âu Tây có ba: một là gia đình, hai là quốc-gia, ba là xã-hội. Luân-lý của Á-Đông có năm: vua-tôi, cha-con, anh em, vợ chồng, bầu-bạn.

Xem cái luân-lý của người Âu-Tây dạy cho con trẻ phải thờ cha kính mẹ, thương yêu bà con họ hàng, tưởng cũng còn hơn cái luân-lý của ta dạy bằng « Tam-tự-kinh và Tam-thiên-tự ». Luân-lý của họ cũng không khác gì mình, dạy theo pháp-luật thì con trai con gái họ cứ đến 21 tuổi là tuổi trưởng-thành, thì có thể lìa cha mẹ mà ra độc-lập được, nghĩa-là « đến tuổi có nghĩa-vụ và trách-nhiệm đối với quốc-gia luân-lý thì tất nhiên phải nhẹ cái gánh trong gia-đình đi » Người mình thấy luân-lý của người ta khác mình và có lẽ lại sơ lược hơn thì cho là mọi rợ; chớ có biết đâu khi xưa họ cũng như mình; song từ khi cái tư-tưởng quốc-gia của họ đã tấn-tới quá thì cái tư-tưởng gia-đình lần lần nhẹ bớt đi, ấy cũng là lẽ tấn-hóa tự nhiên. Cũng như ngày nay cái phong trào xã-hội bên Âu châu mạnh quá, khiến cho lắm nhà triết-học đã nghĩ đến cách làm thế nào phá tan cái vòng gia-đình chật hẹp kia đi, cho mọi người trong nước, nghĩa là kẻ giàu người nghèo đều được giáo dục và sinh-hoạt như nhau, không đến nỗi như ngày nay xa nhau một trời một vực. Phá cái thành « phân cách » chắn ngang các hạng người như thế là cốt giữ gìn trật-tự trong xã hội cho ai ai cũng được bình-đẳng như nhau.

Nói về luân-lý Á châu: Luân-lý Á-châu phát-đạt từ hồi trung-cổ nghĩa là từ thế-kỷ thứ 16 về quân-chủ đang thịnh. Vua họ hồi ấy cũng như vua của ta, nghĩa là tự thình tự thắn làm chuyên chế quá cho nên mới nẩy ra nhiều nhà đại-triết-học, thuyết-minh vua là gì, nước là gì, nói ra có giới-hạn rất phân-minh, khiến cho ai nấy đều hiểu quốc-gia có quan-hệ mà nhẹ bớt gia-đình, quân chủ không chánh đáng mà trọng dân chủ. Thứ ba là từ đời đó các dân-tộc ở Âu-châu đều có tính háo chiến cho nên thường lấy sự thắng-trận làm vinh, thua trận làm nhục mà đánh nhau lung tung. Vì tính háo chiến đó, vì tính tự trọng cho nên dân các nước bên Âu-châu về thời đó đều có một nền quốc-gia luân-lý rất bền chặt vững vàng.

Ấy quốc-gia luân-lý của họ thành là vì hai cớ đó. (Còn nữa)

Cuộc công-thải Đông-pháp

Mở số lần thứ mười lăm

(Tiếp theo)

Một nghìn mười sáu số sau này mở sẽ được hoàn lại 100 đồng:

54.596	66.202	78.035	90.761
54.609	66.217	78.235	90.930
54.742	66.250	78.294	90.911
54.873	66.319	78.318	90.953
55.266	66.344	78.334	91.029
55.303	66.550	78.518	91.157
55.401	66.574	78.520	91.166
55.443	66.891	78.608	91.462
55.537	67.090	78.721	91.523
55.601	67.242	78.833	91.540
55.690	67.742	78.931	91.840
55.992	67.861	78.950	92.071
56.034	68.045	78.976	92.093
56.064	68.402	79.038	92.131
56.285	68.430	79.058	92.170
56.381	68.449	79.092	92.244
56.438	68.476	79.540	92.249
56.926	68.549	79.581	92.359
57.027	68.677	79.750	92.375
57.092	68.836	80.184	92.484
57.097	68.924	80.237	92.522
57.103	68.960	80.324	92.528
57.161	69.022	80.584	92.539
57.261	69.023	80.653	92.608
57.312	69.144	80.687	92.615
57.416	69.256	80.706	92.965
57.530	69.386	80.772	92.995
57.647	69.447	80.762	92.999
57.677	69.454	80.795	93.029
57.877	69.480	80.801	93.087
57.901	69.489	80.978	93.223
57.936	69.575	80.999	93.317
57.974	69.647	81.236	93.447
58.051	69.855	81.392	93.496
58.257	69.905	81.441	93.556
58.396	69.931	81.587	93.654
58.430	70.406	81.933	93.767
58.693	70.571	82.020	93.859
58.603	70.795	82.241	93.874
58.630	70.918	82.456	93.899
58.681	71.136	82.458	93.951
58.775	71.152	82.531	94.022
58.874	71.309	82.538	94.166
58.884	71.329	82.667	94.169
58.973	71.416	82.684	94.414
59.132	71.431	82.910	94.422
59.284	71.464	82.978	94.443
59.299	71.467	82.989	94.444
59.308	71.760	83.002	94.492
59.327	71.799	83.180	94.637
59.351	71.802	83.189	94.616
59.431	71.844	83.302	94.708
59.531	71.965	83.377	94.781
59.571	72.062	83.455	94.782
59.624	72.223	83.460	94.878
59.739	72.318	83.476	94.902
60.232	72.581	83.486	94.922
60.357	72.586	83.788	95.031
60.396	72.661	83.970	95.239
60.406	72.932	84.164	95.510
60.459	73.017	84.317	95.606
60.465	73.223	84.461	95.626
60.665	73.393	84.667	95.638
60.678	73.584	84.804	95.887
60.758	73.650	84.911	95.912
60.912	73.721	85.006	95.937
60.939	73.802	85.231	96.469
61.193	73.887	85.322	96.478
61.257	73.909	85.428	96.520
61.269	73.911	85.486	96.583
61.552	73.943	85.528	96.776
61.586	73.960	85.942	96.865
61.606	73.999	86.087	97.185
61.708	74.030	86.186	97.501
61.808	74.080	86.215	97.613
61.904	74.134	86.489	97.639
62.020	74.537	86.682	97.712
62.290	74.651	86.814	97.774
62.343	74.736	86.879	97.800
62.352	74.823	87.031	97.915
62.594	75.101	87.299	98.199
62.674	75.275	87.330	98.254
62.710	75.384	87.450	98.272
62.785	75.414	87.469	98.283
62.820	75.459	87.542	98.386
62.838	75.486	87.630	[illegible]
62.847	75.805	87.815	98.469
62.894	75.906	87.841	98.480
63.004	75.993	87.860	98.505
63.108	76.069	87.987	98.631
63.128	76.344	88.261	98.698
63.214	76.453	88.283	98.758
63.336	76.467	88.461	98.862
63.360	76.498	88.577	98.985
63.394	76.533	88.621	99.019
63.701	76.537	88.637	99.117
63.841	76.624	88.993	99.294
63.932	77.027	89.027	99.355
63.955	77.064	89.313	99.474
64.067	77.109	89.329	99.547
64.956	77.128	89.656	99.579
64.995	77.174	89.740	99.633
65.269	77.178	89.748	99.686
65.294	77.609	90.014	99.692
65.434	77.671	90.055	99.748
65.825	77.695	90.063	99.772
65.826	77.725	90.173	99.881
66.012	77.771	90.199	99.959
66.014	77.784	90.242	100.001
66.028	77.996	90.429	100.213

(Còn nữa)

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán:

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để tác thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

Việc Trung-hoa

Bắc kinh, ngày 13 Décembre — Đường giao-thông từ Bắc-kinh đến Thiên-tân bị nghẽn. Đoàn hỏa xa quốc tế, cùng lính tuần-cảnh ngoại-quốc bị quân của Lý-cảnh Lâm giữ tại ở sân Nguyên tôn Đánh nhau từ sáng hôm thứ bảy.

Quân pháo-thủ của Phùng ngọc Tường đóng ở Nguyên-tôn bắn vào đồn Thiên-tân, nhưng không ăn thua gì.

Ngày hôm thứ bảy Trương tôn Xương, đốc quân ở Sơn-đông, trong-thành ở Phụng-thiên, có cho một vạn tinh binh đến theo với Lý cảnh Lâm, để hiệp với quân-đội Trực lệ đóng ở Lục-đài, và ở Nhiệt-hà, hiện đã tới Lan-châu để đánh nhau với Quách sùng-Linh. Quân ở miền Phụng-thiên do Quách-sùng-Linh chỉ huy đã đánh các đồn tiền phong ở Phụng-thiên.

Quân liệt quốc ở các đường Thiên-tân cho khỏi đánh nhau ở trong tỉnh thành.

(*Indopacifi*)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 21 độ
15 giờ 24 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	10	00
nhì, —	9	25
ba,	8	35
Thóc hạng nhất,	5	70
Bắp ngô	5	20

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Décembre 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 18 f. 60

Thị giá quốc trái. — Ngày 14 Décembre 1925: 45 75 — 49,00. — 40,80. — 40 50. — 61 00.

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày thứ năm 17 décembre hồi 13 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Pakhoi, Hoihow và Fort Bayard

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 20 sáng 17 décembre.

— Tàu *Tonkin* đến ngày chủ-nhật 20 décembre hồi 10 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 19 décembre.

Các quan dự Hội đồng chánh-phủ. — Quan Khâm-sứ Trung kỳ và quan Cơ mật viện-trưởng Nguyễn-hữu Bài ở Huế ra dự Hội-đồng Chánh-phủ, thì đã do đường bộ đi ô-tô ra, chừng đến thứ năm này thì tới thành phố ta.

Trong khi ở đây, thì quan Khâm sứ sẽ lưu-trú tại phủ Toàn quyền hay tại dinh quan phó Toàn-quyền Monguillot, và quan Thượng Bài thì trọ tại Hôtel Métropole

Còn các quan ở Nam kỳ, Cao mên có chân trong Hội đồng chính phủ cũng đều đã đáp tàu *Chantilly* ra Bắc, chừng ngày 17 này thì tới bến Haiphong.

Vậy Hội đồng chính-phủ năm nay chắc sẽ bắt đầu khai nghị vào ngày 18 décembre này, hồi 9 giờ sáng.

Hội-đồng thành-phố. — Đến thứ sáu 18 décembre này, hội đồng thành phố sẽ họp hội đồng để bàn nốt các việc đã định trong chương-trình kỳ tháng novembre trước.

Trong các vấn-đề đem bàn kỳ hội đồng này, có khoản bàn về sổ dự-toán sang năm

Việc Phan-bội-Châu tại Hội đồng đề hình nay báo *Trung Bắc* đã in thành một quyển sách rộng hơn khổ giấy Học báo, dày 24 trang.

Giá bán mỗi cuốn 12 xu.

Ở các tỉnh gửi recommandé thì mỗi quyển tính thêm 8 xu

Tòa án Đại-hình. — Hôm nay tòa án Đại-hình xử những việc sau này:

Làm và lưu thông bạc giả. Ngày 20 tháng 12 năm 1924 Ng-văn-Lục làm thợ bạc quán ở Bến-thủy (Nghệ an) cầm một đồng bạc đồng đến đổi cho một người đàn-bà tên là Ng thị Đội (bán gạo ở Vinh) lấy hào. Người ấy cầm đồng bạc xem, rồi bảo là bạc giả mới trả lại không đổi, vì thế hai bên cãi nhau. Ng-v-Lục tát người đàn bà một cái. Khi người đàn-bà kêu rầm lên thì có lính cảnh-sát đến bắt cả đôi bên giải về sở Cẩm. Ở sở Cẩm khám bắt được trong mình Ng-v-Lục có 7 đồng bạc giả nữa, nên hỏi tới hắn thú nhận có làm những đồng bạc giả ấy. Và lại khi đến khám nhà lại bắt được những khí cụ và 6 đồng bạc giả nữa.

Ở phòng Dự-thẩm hỏi nó cũng thú nhận và khai rằng bạc giả ấy nó làm bằng đồng tráng qua một lần thủy-ngân. Nó lại còn thú rằng nó định lưu-thông bạc giả ấy ở Vinh.

Tên can phạm trước chưa can án bao giờ.

Tòa xét xong tuyên án phạt Ng-v-Lục 5 năm tội đồ và 100 quan vì truyền cho tịch-ký những khí cụ và những bạc giả đã bắt được.

. . .

Tiêu tiền két. — Ngày 28 tháng 9 năm 1925, hồi 7 giờ chiều, viên chủ sự sở Bưu-chính tỉnh Moncay có đơn trình mất trộm năm gói công-văn mà Giáp-văn-Kế là *facteur gérant* thừ nhận trước mặt mọi người là đúng thìa khóa giả mở tủ ăn cắp những gói ấy, nhưng chỉ trả lại các giấy mà còn tiền không trả. Những gói công-văn ở tỉnh gửi đi các đồn mà gói nào cũng có tiền lương mà tất cả tính là 1259 $ 25. Mấy lần hỏi thì Giáp-văn-Kế đều thú nhận là trót lấy món tiền ấy đánh bạc ở Đông-hưng (bên Tàu) thua hết cả, nhưng không nhận là dùng thìa khóa giả.

Theo như chứng tá và lời thú cung thì Giáp-văn Kế ăn cắp 5 gói công-văn ngày 26 tháng 9 vào hồi 9 giờ đêm trong lúc người facteur Trần-v-Hiếu đi vắng, mà xét ra thì đích là dùng thìa khóa giả mở tủ ăn cắp vì đã thú nhận trước mặt mọi người trong sở. Còn một gói công-văn không mất là vì viên chủ sự lấy gói lại để hôm sau gửi đi.

Giáp-v-Kế trước chưa can án bao giờ. Lúc bản-báo sắp ấn hành thì cái án ấy chưa xử xong.

. . .

Ngày mai xử đến việc Phạm-v-Gia, tức Lo Huỳnh-v-Diêu, Ng-v-Hoa tức Cửa Hoa, Lê-v-Tam tức Kỳ, Trần-v-Cho và Trần v Mai can việc ăn cướp và giết người.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22 phố Nhà-thờ

Tại *Trung Bắc Học Hiệu* đã bắt đầu mở lớp dạy các học-sinh đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt, từ tối 1er décembre cùng các học-sinh đã có bằng ấy rồi mà muốn thi vào các trường đệ nhị cấp.

Số học-trò lấy vào trường cũng theo như các lớp ban ngày chỉ lấy có giới hạn thôi.

Học-phí định mỗi tháng là ba đồng. Giấy xin học gửi đến *Trung-Bắc Học Hiệu*, số 22 phố Nhà-thờ (Rue Lamblot).

Phòng chó dại. — Vì mới rồi có chó dại, cho nên quan Đốc lý đã ký nghị-định cấm trong hạn ba tháng kể từ ngày 15 décembre trở đi không được đem các chó không dàng mõm và không buộc, đây qua địa hạt thành phố Hanoi cũng trong thời-kỳ ấy và địa-hạt ấy, cấm các nhà nuôi chó không được bỏ chó đi, trừ ra đem giết thì không kể.

BÁN:

1o **Cái nhà** số 71, Phố Mới (Jean Dupuis).

2o **Cái nhà** số 57, Hàng Buồm (Voiles).

3o **Khu đất hơn 1500m²** liền với nhà hàng Buồm, ra hai mặt phố, cạnh ngõ Sầm-Công. Hoặc bán cả, hay chia từng lots.

Hỏi tại: 149, phố hàng Bông,

AU CINEMA TONKINOIS

13, Phố Hàng Quạt, Hanoi

CHƯƠNG-TRÌNH

Từ ngày thứ ba 15 đến ngày thứ năm 17 Décembre 1925

LA DROIT DU BONHEUR

Hài kịch về tình rất hay chia làm sáu phần, của Italia Della Vita

Có Alberto Nepoli, và Fabienne Haler gea diễn

Ngày thứ năm 17 décembre hồi 17 giờ 30 Chớp bao ngày cấm cả

BÁN MỘT CÁI NHÀ THẬT ĐẸP Ở ĐƯỜNG CỘT-CỜ GẦN PHỦ TOÀN-QUYỀN

Đến ngày THỨ BA 22 DÉCEMBRE 1925 vào hồi 8 GIỜ SÁNG sẽ đấu giá ở TÒA ÁN HANOI do hai ông Trạng sư LARRE và COUESLANT, bán một cái nhà thật đẹp, mới làm, ba tầng, số 49, đường Cột cờ (Avenue Puginier).

Giá đặt: 18 1 VẠN 6 GHÌN ĐỒNG.

Quí khách nào cần đến thì hỏi CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE sẽ sẵn lòng giúp một phần tiền để mua cái nhà ấy

FAMILY CINÉMA

Chiếu phim ảnh tiểu-thuyết rất vui

LE SECRET DES SEPT

Đánh nhau rất kịch-liệt

HIỆU BÀO CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

351

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

... Nếu *Sử-tiến* đã bị giam vào ngục thì nàng đến kêu van với bọn ngục-tốt, giả cách nói là chỗ ân-tình cố-cựu, xin vào đưa cơm. Khi vào tới nơi, mật bảo với *Sử tiến* rằng: đến đêm hôm nguyệt tận (1) chúng ta sẽ đem quân đánh thành, để cho hắn biết trước mà liệu kế thoát thân. Nàng ở trong thành cũng cứ đến đêm hôm nguyệt-tận thì phóng hỏa làm hiệu, rồi mặt ngoài quân ta tiến vào, mới có thể thành sự được.

Ngô dụng nói xong, liền ngảnh lại bảo *Tống-giang* rằng:

— Bây giờ huynh-trưởng đem quân đánh huyện *Văn thượng*, tất nhiên nhân dân phải kéo nhau chạy vào phủ *Đông bình*, rồi cho *Cố đại-tẩu* đi lẫn với đám đông người, thừa thế tiến vào trong thành thì thật chẳng còn ai có thể biết được.

Ngô dụng lập kế xong, lại lên ngựa trở về phủ *Đông-xương*. *Tống-giang* sai *Giải chân* và *Giải bảo* đem hơn năm trăm quân đến đánh huyện *Văn thượng*, quả nhiên nhân dân ở đấy già trẻ lớn bé, kéo nhau lũ-lượt, chạy sang phủ *Đông-bình*.

Bây giờ *Cố-đại tẩu* đầu bù tóc rối, áo quần lam lũ, theo lẫn ở đám đông người, lẻn vào trong thành, giả cách làm đứa ăn xin, lần lần đi đến trước cửa phủ-đường, dò được tin *Sử tiến* đã bị giam tại trong ngục.

Ngày hôm sau, *Cố-đại tẩu* tay xách rổ cơm, đến trước cửa ngục đứng đợi. Sực trông thấy có một người lính già ở trong đi ra, *Cố đại-tẩu* vội vàng sụp lạy, hai hàng nước mắt, chảy xuống dòng dòng.

Người lính già hỏi rằng:

— Mụ này có việc gì mà khóc lóc như thế?

Cố-đại tẩu nói:

— *Sử đại-lang* bị giam ở trong ngục tức là chủ cũ của tôi. Từ cách-biệt đã mười năm nay, vẫn nghe nói chủ tôi đi buôn bán những đâu đâu, không biết vì cớ gì mà ngày nay lại bị giam tại trong ngục. Thương-xót thay! Một thân một mình không ai trông nom cơm nước. Già này đi xin được lưng cơm nguội, muốn đem vào để chủ ăn cho đỡ đói lòng, xin người làm phúc mà cho tôi vào thì cái công đức ấy khác nào như người xây nên ngọn bảo-tháp cao bảy từng vậy.

Người lính già nói:

— Hắn là đảng giặc *Lương-sơn-bạc*, đã phạm tử-tội, ai dám cho mụ vào.

Cố-đại tẩu nói:

— Thôi thì dẫu sao người ta cũng đánh một chết, nhưng vì chút tình thầy nghĩa tớ, xin người cho già này đưa rổ cơm vào.

Nói xong lại khóc. Người lính già nghĩ thầm: giả-sử là đàn ông thì ai dám đưa vào, nhưng một người đàn-bà này, tất cũng chẳng quan ngại gì mà sợ. Người lính già đưa *Cố đại-tẩu* vào thẳng trong ngục.

Bây giờ *Sử-tiến* cổ đeo gông chân xỏ cùm, trông thấy *Cố đại tẩu*, giật mình kinh sợ, không còn biết nói thế nào. *Cố-đại-tẩu* giả cách khóc lóc, vừa khóc vừa xới cơm cho ăn.

Bỗng có viên tiết-cấp kia đi đến quát mắng rằng:

— Đây là một kẻ tử-tù, giam cấm phải rất cẩn-mật, ai cho mụ đưa cơm vào đây! Muốn tốt thì ra ngay, kẻo ta đánh cho mấy ngọn côn này!

Cố đại tẩu không thể đứng được nữa, vội vàng nói nhỏ một câu bảo *Sử tiến* rằng:

— Đến đêm hôm nguyệt-tận, liệu mà thoát thân.

Sử-tiến muốn hỏi thêm câu nữa thì *Cố-đại-tẩu* đã bị viên tiết-cấp ấy đánh đuổi ra ngoài cửa ngục. *Sử-tiến* chỉ nghe lọt được có ba tiếng « *Đêm nguyệt-tận* » mà thôi, nhưng cũng đoán chắc rằng đêm hôm ấy quân ngoài sẽ kéo đến đánh.

Đến đêm hôm hai mươi chín, *Sử-tiến* ở trong ngục, thấy hai viên tiết-cấp hỏi chuyện nhau rằng:

— Hôm nay là ngày mấy rồi?

Viên tiết-cấp kia nhớ lầm ngày, liền đáp lại rằng:

— Hôm nay là ngày nguyệt-tận, đến tối ta đã phải đi mua vàng-mã để cúng cô hồn đấy!

Sử tiến nghe được câu ấy, đợi cho đến tối, có một viên tiết cấp uống rượu đã ngà ngà say, đứng gần *Sử-tiến*. *Sử tiến* đánh lừa bảo viên tiết-cấp ấy rằng:

— Ai đứng ở phía sau kia?

Viên tiết-cấp ấy quay mình nhìn lại, bị *Sử-tiến* lấy đầu gông phang cho một cái thật mạnh, ngã lăn xuống đấy. *Sử tiến* liền nhặt viên gạch tháo bỏ gông đi, rồi trợn hai con mắt vọt lên mà chạy ra ngoài sân.

Mấy người lính canh, đều say rượu cả, bị *Sử-tiến* bổ cho mỗi người một cái, kẻ thì chết quay ra đấy, kẻ thì ù té bỏ chạy. *Sử-tiến* mở cửa ngục ra, chỉ đợi quân ngoài vào cứu, lại tháo gông cùm cả cho năm sáu mươi kẻ tội-nhân ở trong ngục, cùng nhau reo hò rầm lên.

Có người báo cho *Trình* thái-thú biết. *Trình* thái-thú nghe báo, kinh hồn táng đởm, rét mặt tái mét, chẳng còn hột máu, vội vàng sai mời quan binh-mã đô giám là *Đổng bình* đến để thương-nghị.

Đổng bình nói:

— Trong thành này tất có thám tử của quân giặc lọt vào, ta nên phái người đi dò bắt. Tôi xin nhân cơ-hội này đem quân ra ngoài thành để bắt *Tống-giang*, còn tướng-nhân thì nên coi giữ thành-trì và sai một bọn công-sai vây kín cửa ngục, chớ để cho *Sử-tiến* tẩu thoát được.

Đổng bình lên ngựa điểm quân ra đánh, *Trình* thái-thú sai các viên tiết-cấp, ngu-hầu cùng áp-phiên, mỗi người cầm một ngọn côn đến chận ở trước cửa ngục, giữ không cho bọn *Sử tiến* được tẩu-thoát.

Bọn *Sử tiến* thấy mặt ngoài có bọn công sai canh giữ, cũng không dám kéo ra. Trong không dám ra, ngoài không dám vào. *Cố đại tẩu* thấy vậy, chỉ ngậm ngùi than-thở.

Lại nói chuyện quan binh-mã đô giám là *Đổng bình* cưỡi ngựa thúc quân, tiến sang trại *Tống-giang*. Bây giờ vào hồi canh tư, có thám tử phi báo để *Tống-giang* biết.

Tống-giang nói:

— Có lẽ *Cố-đại-tẩu* ở trong thành cũng bị bắt rồi! Nay hắn đã đem quân đến đây thì ta phải sửa soạn ra đánh.

Các quân vâng lệnh, đều sửa-soạn ra trận. Trời vừa sáng rõ thì quân mã của *Đổng-bình* tới nơi, hai bên đã dàn thành trận-thế. *Đổng bình* cưỡi ngựa cầm sang ra đứng ở trước hàng quân.

Nguyên *Đổng-bình* là một người thông-minh lanh-lợi, tam-giáo cửu-lưu, chẳng điều gì là không biết, quản huyền ti chúc, chẳng cái gì là không hay, cho nên khắp vùng *Sơn-đông Hà-bắc*, ai cũng biết tiếng *Đổng-bình*, đều gọi hắn là *Phong lưu Song-sang-tướng*.

Tống-giang đứng ở mặt trận, trông thấy *Đổng-bình* tướng-mạo đường-hoàng như vậy thì trong lòng nghĩ cũng khen thầm. Lại trông thấy cái lá cờ thêu tên của *Đổng-bình* đeo sau lưng, có cắm một lá cờ nhỏ đề hai câu rằng:

« *Anh hùng song-sang tướng,*
« *Phong lưu vạn hộ hầu.* »

Tống giang sai *Hàn thao* thúc ngựa ra trận. *Hàn-thao* vâng lệnh, tay cầm ngọn giáo ra đánh *Đổng bình*. *Đổng-bình* cũng cầm ngọn sang để đối-địch lại. Sang-pháp của *Đổng-bình* thần-xuất quỉ-một, không ai đương nổi, (Còn nữa).

1. *Nguyệt-tận* nghĩa là ngày cuối cùng trong một tháng.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 chân-kính
Mặt cỡ kim
có chất đo-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2099

HỘI BẢO-TRỢ TRẺ CON TÂY LAI Ở BẮC KỲ

Cuộc sổ số của bản-hội đến ngày 1er Février 1926 sẽ mở.

Mua vé để giúp cho hội

PHÒNG GIẤY LUẬT-SƯ
LARRE ET COUESLANT
số 42, đường Henri-Rivière, Haiphong

Ngày thứ ba 22 Décembre 1925, hồi 8 giờ sáng, tại phòng hội đồng, tòa-án Hanoi, sẽ bán đấu giá :

Một cái dinh-cơ ở Hanoi, góc đường Puginier và đường Van Vollenhoven, số 49 đường Puginier.

Đặt giá : 16.000 $

Ai muốn hỏi điều gì xin lại hỏi Luật-sư Larre et Couesland.

L. LARRE

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dương tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine
Giá 1 $ 80 một hộp

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhậy lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả ; giá dụ ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ, để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nặn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dù bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1 $ 75
Thuốc Santal Mary. . 1 $ 00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

Đứng có quào gầy như vậy có ngứa thì lấy Pommade Cadum hoa, em ái hết liền

Ai tin. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ bà thân-sinh ra ông Vũ-tá-Quí và Vũ-tá-Phác, mới tạ thế ngày hôm nay 15 décembre. Cụ hưởng thọ 68 tuổi. Đến sáng mai hồi 7 giờ sẽ làm lễ cất đám về an-táng tại làng Bạch-mai. Vậy xin có lời chia buồn cùng hai ông và quí quyến.

LỜI CÁO-PHÓ

Chúng tôi vâng mệnh thân-phụ xin có lời cáo-phó để các cụ, các ông, các bà thân-thuộc biết cho rằng thân-mẫu, nhạc-mẫu, tổ-mẫu chúng tôi là

Mme LÊ-THỊ-LUẬN

mới tạ-thế ngày 15 décembre vừa rồi tại số nhà 37 ngõ hàng Bành-Hanoi. Năm nay hưởng thọ 68 tuổi. Đến hồi 7 giờ sáng mai sẽ cất đám an-táng tại làng Bạch-mai.

Quan-phủ : Vũ-Hoành-Tam,
Ái-tử : Vũ-tá-Quí,
Vũ-tá-Phác.
Nữ-tử : Vũ-thị-Lương.
Vũ-thị-Lương.
Vũ-thị-Âu,
Tế-tử : Phạm-quang-Bàm,
Vũ-đức-Thành,
Nội-tôn : Vũ-tá-Lân,
Vũ-tế-Cảo,
Vũ-thị-Mậu,
Ngoại-tôn : Phạm-quang-Qui
và gia-quyến đồng bái cáo.

Ngạch học-chính. — M. Ng-duy-Nguyên, cô bằng sơ học, tinh tập cựu, nay được bổ giáo học thì sai tập sự.

Ngạch tòa sứ. — M. Ng-mạnh-Toàn, thư ký bậc nhất ngạch tòa sứ Trung-kỳ và M. Lê-văn-Hoan chánh tây phái ngạch phó Toàn-tây thuộc quan Tổng sứ Bắc kỳ bổ dụng.

Ngạch thừa phái. — M. Ng-văn-Lai thừa phái bậc năm tỉ chân Hàm-yên (Tuyên-quang) nay tìm bổ làm lục sự tại tòa án đệ nhất cấp hạt ấy trong khi M. Trần-huy-Bình nghỉ phép.

Về hưu. — M. Trần-văn-Minh, thư-ký thượng hạng bậc nhất ngạch tòa sứ Trung-kỳ, được về hưu, kể từ ngày 1er janvier 1926. Hưu bổng mỗi năm 504 đồng.

M. Nguyễn-văn-Duật, thư-ký thượng hạng, bậc tư, ngạch tòa sứ Bắc-kỳ, được về hưu, kể từ ngày 1er janvier 1926. Hưu bổng mỗi năm 389 đồng.

Bài-buy-Dôm, chủ giấy thép thượng hạng ngoại hạng, được về hưu, kể từ ngày 1er Janvier 1926. Hưu bổng mỗi năm 250 đồng.

Đổ mái nhà. — Sáng hôm 22, hồi 9 giờ, ở làng Yên-thái, có nhà bố 10 mái lợp vì đã cũ quá nên đổ xuống để phải một bà lão 70 tuổi và một đứa trẻ lên 7, bà lão bị thương nặng và đứa trẻ thì ở mặt nhưng cũng không nặng lắm.

Tin sau cùng.

Cái vấn-đề Mossoul

Hiện tình rất là khó khăn. Nước Anh có chịu nhượng bộ, thì tình hình mới êm được. vì Thổ-nhĩ-kỳ không chịu bỏ quyền lợi của mình về đất Mossoul.

Việc chính-trị nước Pháp

Tại cuộc hội-nghị của đảng xã-hội ở Var, M. Renaudel có bài về cái chương-trình và tôn chỉnh của M. Longuet, và yêu cầu lập một tòa nội-các để cứu vãn tình thế.

Các hội-đồng thương-mại ở các tỉnh, nhiều nơi phản-kháng cái chương trình tài chính của M. Longuet.

Việc ở Maroc

Abd el Krim lại bỏ-bão với các chân nhưng không nên sống chuyện gì, vì ở các châu còn lo việc làm ruộng.

Việc ở nước Đức

M. Luther và M. Furer bảo không nhận lời lập tòa nội-các, sáng hôm nay thống-chế Hindenburg đã triệu viên Hành-trụ đảng dân-chủ, là M. Koch, tới M. Koch đã nhận lời.

(Indopacifi)

Việc nước Bảo với Hy-lạp

Hội-đồng quản-trị hội Vạn-quốc đã quyết nghị xong về việc phân-tranh của nước Bảo với Hy-lạp. Nước Hy-lạp phải nộp số bồi-thường của hội-đồng điều-tra đã định.

(Havas)

VIỆC BẮC-KỲ

XUÂN-TRƯỜNG (NAM-ĐỊNH)

Xuất cháy to. — Hôm 7 décembre mới rồi, vào lúc 12 giờ trưa, gió may thổi mạnh, bỗng nhiên thấy khói đen mịt mù bàng-phố, một tiếng nghe thấy kêu cháy, hàng phố đều đổ xô nhau đi cứu chữa. Linh phố cứng người cả nơi kéo đến kẻ hàng trăm con người. Xem ra là cháy một cái bếp của nhà nọ ở bên Hành-thiện, duyên do đâu bởi đứa trẻ con đun bếp vô ý để lan ra đống rơm, lúc bấy giờ lại gió to nên ngọn lửa cứ thế mà bốc lên, nhưng được một điều rất là may, vì chung quanh đều là nhà gạch cả, nên ngọn lửa không lan ra nơi khác được. Hèm đó lại nhờ được người đến chữa được cũng nhiều, nên không có sự gì nguy-hiểm cả, và thiệt hại không mấy tỷ.

Bởi con trẻ cũng nên cẩn thận cái lửa, kẻo nữa có phen lại thiệt hại lấy đến cả hàng phố, mong thay !

Xuất chết đuối. — Chiều hôm 21 ta mới rồi, vào khoảng giờ rưỡi chiều, một ông lão mặt đỏ gay, tay chống cái gậy, đi thì bước thấp bước cao, chệnh choạng lần tòm xuống sông, khốn nạn ông lão đã già yếu, gió thì rét, giá không có người nhảy xuống cứu thì có nhẽ bỏn đã theo bọt men mà man-mác trần ngoại sông đào !

Cờ bạc rửa thôi ? — Một ả nọ nhân chồng đi vắng, liền lẻn đi sòi-xi. Nào ả mẫn, nào tường-phố, nào tây ba con, thế nào ả đức ông chồng về bắt được, ai cho một mẻ cũng khá đau, xem ra thì ả đã cầm mất một đôi hoa tai.

Ô, i xi, hay là xi-đạt, rõ cái vận hẩu xém, đã mất của lại bị tát tai. Lần này bắn buộc chỉ cờ tay !

Đánh nhau. — Hồi 1 giờ trưa hôm 9 décembre mới rồi, tại bến đò Cựa-gà có xảy ra một đám đánh nhau rất là bịch-hột, đôi bên cùng say rượu, không bên nào chịu bên nào, đến nỗi đôi bên cùng bị thương máu me ghê gớm.

Nghe đâu cũng vì chuyện tầm thường mà đôi bên gây sự xô-sát nhau, giá không có người can ngăn thì đôi bên chẳng sứt đầu cũng mẻ tai. Nhưng rất cuộc lại cũng qua cũng là tại cái nạn mu men !

HƯNG-YÊN

Cái nạn bắt kỷ. — Hồi 5 giờ chiều 13 décembre lò xã Mộc-sáng có một bọn thợ xẻ đương xẻ gỗ bắt thình lình một tấm ván đổ xuống đè phải một đứa bé con lên 5 tuổi, đang chơi ở gần đó bị gãy chân và xây sát cả mình mẩy.

Hiện đứa bé ấy đã đưa vào nhà thương để phục thuốc.

Đi đâu mất ? — Người ta nói rằng một thầy ký rượu, ở ty kia tự nhiên bỏ ty đi đâu mất. Nghe đâu thầy ta đi đã thu xếp mang cả két đi mà số tiền ở trong két nghe đâu cũng khá to. Ông chủ thấy ta được tin ấy đã cho người đi tầm nã.

Làm bụi quá. — Độ này giới hạnh đường cái trong thành phố chỗ nào cũng làm những hụt. Sáng nào cũng vậy cứ vào quãng 8, 9 giờ nhà phu đi quét đường, đôi bàn hàng phố lắm nhà phải đóng cửa vì bụi quá. Lại cả ngày cứ mỗi khi có xe cộ, nhất là xe ô-tô đi qua thời đất cát bay lên bụi mù cả đường, người đi qua lại ai cũng phải bưng mũi bịt mồm thật là khổ nhục quá.

Sở Lục-lộ có xe tưới đường, vậy gì mỗi ngày cho xe đi tưới các phố một lần thì nhân-dân đội ơn lắm.

PHÚ-THỌ

Cuộc diễn thuyết tại hội Trí trí về Bệnh ho lâu. — Trong một số trước đăng bài của quan Công-sứ Haskal, nay xin đăng tiếp theo bài, của ông Nguyễn-bá-Tụng, là y-sĩ như sau này :

« Bệnh lậu sinh ra bởi thứ vi-trùng Koch, hình nó như cái tăm, mình lực lưỡng, vì những thuốc dùng để trị nó, chưa chắc mấy thứ đã ngâm hẳn vào nó được và nó còn sinh ra được thứ nước độc « tuberculine » khiến người ốm hao mòn vàng vọt.

Thứ vi trùng ấy ở đâu và mà người ta, nhưng không chắc mấy thứ đã ngâm hẳn vào nó được và nó còn sinh ra được thứ nước độc « tuberculine » khiến người ốm hao mòn vàng vọt.

Thứ vi trùng ấy ở đâu và mà người ta, đến khi khó thành ra bại hay lên không khí. Nếu ta hít phải nó, hay là nhân người ta có chỗ sây sát mà phải đờm mà ấy thế là ta mắc phải bệnh lao đấy.

« Nào bệnh có phát ngay ra cho ta biết đâu. Khi con trùng lao đã vào trong người ta rồi thì dợi cho ta yếu mới khởi thế công. Vì rằng khi tráng lao đã vào trong người ta nhất là ở phổi thì bao nhiêu sức lực, bao nhiêu cách để phòng tự nhiên của ta đều mang ra để mà bọc lấy nó. Nếu vì nhẽ gì ta yếu đi tất là nguy với nó ; trước nó ết nó làm hư phải để phá vòng vây chỗ phổi bị mất ngày một lan ra ; nếu gặp mạch máu thì ta bo ra ma[illegible]ta

(Xem trang thứ [illegible])

BÁN ĐẤT

Một khu đất ruộng rộng hơn 2.000 thước vuông ở tại địa-phận làng Khương-trung, mặt trông ngay ra đường Cái (Ngã-tư-sở). Ai muốn mua xin mời lại số 32, hàng Than nói chuyện.

HỘI GIÁ ỦY VIÊN VỀ HẠT TÒA-ÁN ĐỆ NHỊ CẤP HÀ-NỘI

BÁN ĐẤU GIÁ

Theo như lời xin của Me Yves Grenés đại-lý về việc vỡ nợ Parel, và theo án án ngày 6 Décembre 1925, của quan thẩm-phán ủy viên về việc vỡ nợ ấy.

Ngày thứ tư 23 Décembre 1925, hồi 8 giờ sáng, ở số 49 Avenue Puginier, ở Hà-nội. Sẽ bán đấu-giá đồ-đạc về việc vỡ nợ Parel, những thứ sau này :

Lò, nồi xoong, tủ đựng vị ăn, rương đựng nước đá, mắc áo bằng lim, ký, quạt-máy treo trần, có máy hãm vít-tét, quạt đề, ghế xà-loong, một bộ 7 cái, máy nói, 38 cái đĩa, giường thường, tủ ghế buồng ăn, ghế dựa, thảm, chiếu, màn cửa, bát đĩa, cốc, bàn giấy, tủ áo, giường hồng-công, tủ commode, bàn đêm, giường gỗ cho con trẻ, thùng tắm, bi-đê, đèn điện v. v.....

Lọ sứ, xiêm tàu, đệm thêu, tượng, lư, tranh, đồ-thêu, đĩa v. v.....

Bán điền ngay. Phải giả thêm ngoài 10 %

Hồ 9id ủy viên
FLEURY

Có thể đến xem đồ-đạc ở số 91 Avenue Puginier từ ngày 18 Décembre 1925 cho đến ngày phát mại. Ngồi sáng từ 10 giờ đến 11 giờ, buổi chiều từ 16 giờ đến 17 giờ.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Giấy thông-đạt về việc định ngày họp Đại Hội-đồng thường-niên ngày 20 décembre 1925

Theo lời thông-đạt ngày 21 novembre 1925, chúng tôi phải hoãn đại Hội đồng thường niên ngày 29 Novembre lại vì hai ông Kiểm khảo chưa giải từ trình lại. Rồi 22 giờ trưa hôm 27 Novembre 1925 chúng tôi đã nhận được tờ trình ấy rồi, vậy Hội đồng quản trị chúng tôi có lời trân đạt để các ông các bà Hội viên rõ có phần trong Hội Sán-nhiên-đài biết rằng ngày 1 tiếp nối là hôm chủ nhật 20 décembre 1925 này, thì xin quá bộ lại họp Đại hội đồng thường niên ở lại nhà Hội, số 19 Ngõ hàng Mã Hãy tỉnh Hanoi.

Các việc sẽ bàn bởm ấy định như sau này !

1° Nghe tờ trình của Hội đồng quản-trị (Conseil d'administration).

2° Nghe tờ trình của các ông Kiểm-khảo (Commissaires Censeurs).

3° Duyệt y tờ trình của ... đồng quản-trị, tờ trình của các ông Kiểm khảo, và khai 15 lãi (bilan) và các khoản chi thu từ 1er mai 1924 đến 30 Avril 1925.

4° Duyệt y các công việc của Hội-đồng quản-trị làm từ 1er Mai 1924 đến 30 Avril 1925

5° Định việc chia lãi.

6° Định tăng cấp hội (400$ lên 1$ 00$).

7° Bầu thay mấy điều quan tị Hội.

8° Bầu lại Hội-đồng quản-trị về năm 1925 1926 và định lương Đại tị.

10° Các việc vật.

Hội-đồng quản trị kính đạt.

Tối thứ ba 15 Décembre 1925

QUÂN-TỬ GIAO

Nên rằng chơn bạn mà chơi,
Đề phòng lưu lại thiệp đời khó thay.

Tối thứ tư 16 Décembre 1925

MINH QUAN CHIẾT TỰ

Kinh trình các qui-khách biết cho rằng Bán-hội vừa mới mộ thêm được vài người đào kép mới ; vậy Bản-hội định đến tối hôm nay là tối thứ tư 16 Décembre thì cho ra hát diễn thử lại tích « MINH QUAN CHIẾT-TỰ » là tích của họ soạn lại làm ra tích hát cải lương. Vở hát này có đặt thêm được ra ít nhiều câu hát mới, điệu hát mới. Tối hôm nay thì tối cả đào kép mới ra diễn thử, còn thiếu vài vai chính thì Bản-hội xin cắt toàn đào kép cũ rất đích đáng và đóng đủ tích hát ở rạp thêm vui và hay. Vậy xin các qui-khách chiếu cố lại thưởng thức cho và bình phẩm hộ các vai trò đóng trong tích hát ấy thế nào.

BƯU-ĐIỆN THIỀ-LỆ

Giá 0 $ 60 và tiền cước gửi 0 $ 20
Nếu gửi tiền trước về mua,
không phải giả cước gửi
Gửi bán lại các hãng sách

Kính chung các ngài biết, soạn-giả đã in xong từ phụ trương về các giá mới các thư từ và bưu-phiếu gửi sang Đại-pháp và các xứ thuộc-địa Pháp.

Vậy ngài nào đã mua quyển Bưu-Điện Thiề-Lệ rồi mà muốn lấy từ phụ trương xin viết thư về, sẽ gửi đi ngay.

Trần-hữu Mậu
Charge des Postes et Telegraphes
Hanoi gare

KHÔNG ĐẮU RẺ BẰNG

Hiệu cô bán : Muối, Cimenti Mắt, Dui, Khéo, Cẩn-thận, tử... ở bằng gỗ Lim, sơn-sắp và đã các đồ nhu tăng làm xe Cao su các thứ bao gai, bao cói bây gai tây, Dây đay to, vừa vừa.....

Hiệu tôi vừa mới nhận ở bến Pháp gửi sang thứ lắp thêm sơn vào thực là xuất-thật, trắng đa, sạnh đẹp, sạch g'u, khôi chảy. Nhất là sơn hành thứ sơn này là sơn-fe sơ công-hiệu như thần.

Hiện tại tôi có bán cả thứ muối hột máy ma hàn, đã đẹp lại bền giá mỗi cái có 0 $ 45, 0 $ 55, 65

Quý-khách mua buôn xin tính giá ư giá 20 / 100 bắt đi kiện BỘC LONG, 96, phố Mê máy, Vanoi.

Rượu bổ-đào:

• TONIQUE TONKINOIS •

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to đấy !

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Hội-cao phụng lời chân phê rằng :

Chứng nay thứ dược phòng của MONTÈS gửi đóng, có chế nên một thứ rượu bổ để thường ngày dùng qua cái hay, đáng nên gia thưởng, trước hạ phê thị gửi cho qui dược phòng chế-tạo để bổ thanh-giá.

Khâm thử.

• Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes
HANOI

Trong hết tháng Décembre

CÓ BÀY RẤT NHIỀU THỨ MỨT, KẸO

Dragées amandes fines	*Một nửa kilo :*	12 fr. 50
Chocolats fourrés Jacquin	*Một nửa kilo :*	20 fr. 00
Chocolat « Marquise de Sévigné »	*Một nửa kilo :*	30 fr. 00
Có các hộp kẹo rất đẹp Marquise de Sévigné.	Từ 25 fr. đến	250 fr. 00

Nougat de Montelimar — Sucre d'Orge — Confiserie fine — Pain d'Épices

Trên gác, bày đủ các thứ đồ chơi

TÉLÉPHONE N° 126 — ECRIT FESTIVAL N° 40

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

rễ khái huyết. Thường khi theo mạch máu nó sẽ lan ra khắp cả lục phủ ngũ tạng, thế là trong người ta chỗ nào cũng đau, chỗ nào cũng lao...

« Người lao trước hết khàng khàng ho vài tiếng, ho khan thôi mà lắc gà gầy thôi ho nhiều, người một ngày một xanh xao, ăn uống thất thường làm gì cũng dễ nhọc. Đêm thường không ngủ được, chiều đến hâm hấp sốt hay có mồ hôi trộm, rồi bất thình lình khái huyết, hoặc đêm nung nung đỏ bay khạc ra từng bát từng chậu máu mặt. Ta thường đợi lắc ho ra máu mới chịu là lao. Ta nên trông mong vào thuốc tây, bệnh lao không phải là bệnh không chữa được, nhiều người đã nhờ thuốc tây mà khỏi hẳn được. Ta chớ đợi đến lúc gần chết mới tìm thầy tây, như vậy hại cho ta hại cho vợ con ta, hại cho xã-hội, mỗi khi người lao khạc ra đờm dã đâu nhổ đấy, chưa biết hại đến bao nhiêu người. Sánh một người hấp hối với một người lao thì người lao còn khá hơn người hấp hối, vì bệnh lao dễ truyền ra người khác hơn là bệnh phong. Thế mà người lao chỗ nào cũng được đi, chỗ nào cũng được ăn, chỗ nào cũng được ngủ.

Ta là người có lẽ chưa nắm: phải bệnh lao, ta phải làm cho nó lại giống Việt-Nam thoát khỏi bệnh lao, như vậy đợi khi nhà nước lập riêng ra nhà chuyên trị chữa bệnh lao, ta nên khuyên những người lao nên tìm thầy thuốc tây, nên dùng thuốc tây; nên nghe những nhời khuyên răn của các y-sĩ. Những người lao chớ nhổ bậy, nên dùng ống nhổ riêng, nên tự xa vợ con vì không bệnh nào dễ lây hăng bệnh lao!

Muốn tránh khỏi bệnh lao, ta chớ ở nơi bẩn, rượu chè quá độ, ta phải xa người lao, ta phải ở nhà thoáng, ta phải vẩy nước trước khi quét nhà quét sân, ta nên tập thể thao cho người nở và chắc tay vạm võ.

Như lời cụ-lớn Công-Sứ đã định ta nên vì ta, ta phải cố nhiệt tâm giúp cụ-lớn cho thành hội bảo sự vệ sinh cho người khó được đủ thuốc thang trong khi yếu đau, mà nhất là những người lao được yên tâm là được thuốc hay thuốc tốt để bồ dưỡng lại thân thể tinh thần.

VIỆC KINH-ĐÔ

Mấy tuần mưa quí hóa. — Đi đến mùa đông rồi mà trời lúc nào cũng nắng mãi, thiên-hạ kêu ca, nhân dân ta-thán, ruộng nương có nước đâu cày cấy trồng tỉa phần tro chẳng có nhờ nhát bùn non của nước lụt đem đến mà lại cũng vẫn không.

May đâu hai tuần nay trời mưa luôn cũng đã có nước nhiều song của điền gia còn trắng trời có lợi.

Hội đồng tổ chức việc hành-chánh. — Quan Khâm sứ Trung-kỳ mới ký nghị định thiết lập một hội-đồng Tổ-chức việc hành-chánh ở Huế; hội-đồng này lấy ra là chiếu theo khoản thứ nhất về đoạn thứ nhì trong bản hiệp ước mà hai chính phủ đã ký nhận hồm 6 Novembre 1925.

Hội-đồng gồm có các hàng đại-viên sau này:

M. d'Ellay, đồng-lý tòa Khâm sứ làm chánh hội-đồng. M. Bonhomme Công sứ tỉnh Thừa-thiên làm phó hội đồng. M. Levadoux hội-lý tòa Lại, M. Daigre hội lý tòa Hộ. M. Ng đăng Tam tham-tá Cơ-mật, M. Phạm-Liệu tham-tri bộ Lại, M. Bửu-Thạch tham tri bộ Lễ, M. Ng-văn-Hiền, tham-tri bộ Công, M. Ưng-Bàng tham-tri bộ Binh, M. Ng-v-ái-Song tham-tri bộ Hình, M. Hồ-đắc-Khải, thị-lang bộ Hộ, M. Hồ-đắc Đệ thị-lang bộ Học, làm hội-viên.

Công việc của hội-đồng này là dự-thảo ra những thể-lệ mới cho quan lại Nam-triều cả văn-ban và võ ban như thể lệ về sự bổ dụng, thể lệ về sự thăng-thưởng v. v.

Hội-đồng này sẽ làm xong mọi công việc trong kỳ-hạn một tháng.

Những điều-lệ của bịch quan sau khi đã thụ-phục. Những điều lệ của bịch quan sau khi đã thụ phục rồi, có mấy khoản như sau này:

1. Các quan ở Kinh hễ khi triều-kiến ở các điện nhỏ và ứng trực ở tả hữu vu, trong 15 tháng ai chưa hết phục thì dùng khăn trắng áo đen, mà đã hết phục rồi thì dùng khăn đen áo đen, như có đến các nơi miếu điện tổ nghiêm hay là làm lễ bỉ mạng, phục mạng thì dù chưa hết phục, hay đã hết phục rồi cũng đều dùng khăn đen áo đen cả.

Trong hạn 15 tháng phàm gặp ngày kị trong các miếu-điện và các lễ yết ở các tôn-lăng, thì quan Khâm-mạng mặc áo lễ phục mà làm lễ, còn các quân-quan thị-hậu đều dùng khăn áo đen cả.

3. Thái-giám, Nữ-quan, Tư-lễ, Chánh Phó-sứ, người nào thân trực về lễ lộ ở điện Phụng-tiên là nơi tôn chung Liệt-thánh rất tôn-nghiêm long trọng và các miếu, điện, lăng, thì dùng khăn áo đen cả.

4. Quan quán điền-thổ tại điện Cần-chánh, điện Thái-hòa, cửa Đại-cung-môn, cửa Ngọ-môn và Kỳ-đài đều dùng khăn áo đen.

5. Người nào đi ngang qua trước cửa cung Diên-thọ, cung Trường-sanh sân Cần-chánh, sân Thái-hòa, trước tửa Đại-cung-môn, Ngọ-môn thì không được bịt khăn trắng, chỉ đi, vào các cửa hai bên thì không cấm.

6. Phàm các quan ở Kinh và ở ngoài các tỉnh, chưa hết phục tới trong khi đi làm việc dùng khăn trắng áo đen, như có sai phái công-vụ đi đâu, thì dùng khăn áo đen cả.

7. Ở các tỉnh hễ chiếu ban bổ khi tiếp được chiếu chỉ thì đem lọng tàn nghi-trượng và bộn phẩm phục nghênh tiếp, còn nhã-nhạc thì thiết ra mà không cử nhạc.

RƯỢU BẠT-HẢ GET
PIPPERMINT GET
rượu này uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÉS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

» Hễ các ngài thấy trong mình mệt nhọc, xanh xao, ăn uống kém ăn không ngon và hay sốt-rét thì các ngài nên dùng ngay chớ ngần ngại, thử

Rượu bổ của ông Bác-sĩ
J. K. WATSON

Như thế thì các ngài đỡ phải tốn kém và lại chóng khỏi nữa

Giá bán: 2$25 một chai lít
1.20 chai nửa lít

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng tiền
HANOI

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng da dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể dính ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$50

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

振 商 號

Trong người ta có ba sự nhất cần: ăn, mặc và ở. Nay sẽ kể về ăn, một món ăn tiện nhất cần là sách sẽ hợp vệ-sinh mà có bổ ích cho người ta. Như thứ hiệu Tchan-Xuong Công-ti chế ra các thứ bánh Tan, bánh Tây, biscuit, các thứ kẹo Tây, kẹo sáo tròn, kẹo gân mềm, kẹo rừa, kẹo nẫn bò và còn nhiều thứ bánh kẹo khác nữa không thể kể xuể được. Nguyên liệu toàn ưng cực phẩm, chế pháp nhất là cần sạch sẽ, xưa chang-hoang lịch-sự làm quà ba con thực là đích đáng làm. ac ngài chiếu cố bản hiệu thành tâm cảm ơn vô cùng, giá hàng theo cách nhẹ hơn ngoài (Comme tremboursement).

Kính cáo

Tổng-lý

WONG KONG SANG

106, Rue des Voiles, Hanoi

» Dù các ngài đau dạ dầy đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kết hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tan đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là: Đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.

Mắc bệnh giịp, thường sốt hè, nhức đầu, đau ê khắp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

1$50 một ống nắm cachets

Nhà Bán-đồ « TÂM TÂM » Hà nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Cachou Lajaunie

là một thứ thuốc làm cho

dễ tiêu,

khỏi ho và khỏi ngứa cổ

Cần cho những người hút thuốc lá Chí có thứ thuốc đó là hay hơn, còn các thứ khác là giả cả.

Giá mỗi hộp là 0$10

Có bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền,
HANOI

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
hoặc ống, hoặc viên
Tại tất cả các thuốc-tín Pháp toàn đăng một thứ thuốc này.
Gửi mẫu tại tất cả các nhà bào-chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 20-21, Rue Philippe de Girard — PARIS.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thận thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phải làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ! Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BÒ 1140

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là: Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng tiền
HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, là thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
GIÂY NÓI SỐ 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước* . . . . Giá: 1$25
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt* . . . . Giá: 1.25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh giịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF BIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v.* . . . . Giá: 1$20

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to* . . . . . Giá: 1$25

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

ĐÈN MĂNG-SÔNG
(LAMPE COLEMAN)
SÁNG NHƯ SAO BĂNG!

Rút tiện cho các nhà sang-trọng và các khách-sạn ở các nơi không có đèn điện

CÁCH DÙNG RẤT GIẢN-DỊ!
THẮP KHÔNG TỐN!

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nhatrang, Đồng-hới, Thanh-hóa, Saigon, Pnom-Penh.

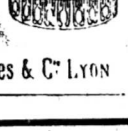

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

Cần một người thợ mạ kền và một người phụ

HỎI TẠI:
GARAGE BOBILLOT
7, Bd Bobillot — HANOI
(Đến xin việc cần có chứng-chỉ)

SẮP MỞ
Ba
PACHOD Frères & Cie LYON

TENTEZ LA FORTUNE
ouvrez lui votre porte

VỚI 15 QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC
500.000 quan
Muốn được thế, thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số

Đồng 15 quan tức cũng vẫn về sau đúng làm 15 tháng mất tháng 30 quan, theo như luật ngày 23 mars 1909 thời là chắc chắn cho người mua.
Thoạt đóng số tiền thì quí-khách nhận ngay được một số vé được dự ngày cuộc rút số 25 năm đến khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền từ 500.000 cho đến 1.000 quan, hay là về sau cũng được hoàn lại 400 quan.
Thiệt là một sự để dành rất chắc chắn và lời nhiều
Có đến 200 triệu quan về số được trúng số
Mỗi kỳ có số các ngài lại nhận được bản kê những số trúng không mất tiền, khi nào có kỳ có số vẫn những ngày:
15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự cuộc số số thì xin gửi ngay 15 quan đến nhà
BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Pepère, MARSEILLE (France)

Bộ Võ Phú Hồng Cục 85 Perreau Ký (47-74) Lăng Huỳnh CHIẾU Đăng chữ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường Tủ microfilms của Đại học Cần